



## Návrh stanoviska

### Rady pro výzkum, vývoj a inovace k materiálu Návrh velkých výzkumných infrastruktur ke schválení poskytování účelové podpory v letech 2023–2026

#### I. Způsob předložení materiálu

Materiál Návrhy velkých výzkumných infrastruktur ke schválení poskytování účelové podpory v letech 2023–2026 zaslalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) Radě pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Rada“) dopisem č. j. MSMT-21578/2022-4 ze dne 13. září 2022.

Materiálem předkládaným Radě a následně vládě ČR je návrh na poskytování účelové podpory MŠMT velkým výzkumným infrastrukturám (dále také „VVI“) v letech 2023–2026 návazně na mezinárodní hodnocení velkých výzkumných infrastruktur, které se uskutečnilo v roce 2021. Předkládaný materiál taktéž rekapituluje genezi agendy velkých výzkumných infrastruktur a její zasazení do evropského a globálního kontextu.

#### II. Projednávání problematiky VVI na Radě

Na 372. zasedání dne 27. října 2021 projednala Rada stanovisko k materiálu Mezinárodní peer-review hodnocení velkých výzkumných infrastruktur ČR uskutečněné v roce 2021. Materiál byl předložen vládě pro informaci dne 6. prosince 2021.

Na 375. zasedání dne 28. ledna 2022 projednala Rada materiál Analýza přínosů a dopadů velkých výzkumných infrastruktur ČR, který vypracovalo Technologické centrum AV ČR (dále jen „TC AV ČR“) ve spolupráci s MŠMT a velkými výzkumnými infrastrukturami. Na 377. zasedání dne 25. března 2022 schválila Rada stanovisko k tomuto materiálu. V usnesení k tomuto bodu Rada navrhla MŠMT zřídit společnou pracovní skupinu k otázce hodnocení přínosů, socioekonomických dopadů a finanční efektivnosti velkých výzkumných infrastruktur. Dne 13. září 2022 byl Radě zaslán materiál Návrhy velkých výzkumných infrastruktur ke schválení poskytování účelové podpory v letech 2023–2026 a rovněž dopis č. j. MSMT-24702/2022-1 týkající se cyklu hodnocení velkých výzkumných infrastruktur (MŠMT v něm uvádí, že považuje za odůvodněné, aby další hodnocení neprobíhalo dříve než v roce 2026).

#### III. K předloženému dokumentu

V souladu s bodem II. 3 usnesení vlády ČR ze dne 12. prosince 2018 č. 836 uspořádalo MŠMT v roce 2021 mezinárodní hodnocení velkých výzkumných infrastruktur. V souladu s bodem II. 4 usnesení vlády ČR ze dne 12. prosince 2018 č. 836 MŠMT předložilo pro informaci členů vlády ČR dne 6. prosince 2021 zprávu o výstupech mezinárodního hodnocení a vláda ČR ji vzala na vědomí.

V návaznosti na výstupy výše uvedené evaluace předkládá MŠMT vládě ke schválení návrh na poskytování účelové podpory velkým výzkumným infrastrukturám v letech 2023–2026. Předkládán je tzv. krizový scénář financování velkých výzkumných

infrastruktur, který spočívá ve financování pouze tzv. interim hodnocených velkých výzkumných infrastruktur, a to těch, které v mezinárodním hodnocení obdržely tu vůbec nejvyšší známku 5 a druhou nejvyšší známku 4. Míra financování pro případ první z uvedených kvalitativních kategorií bude činit 75 % jimi žádaných finančních prostředků podpory, a u druhé z nich 60 % jimi žádaných zdrojů podpory. MŠMT v materiálu uvádí, že již při tomto scénáři budou mnohé velké výzkumné infrastruktury nuceny omezovat rozsah svých činností i služeb poskytovaných v režimu otevřeného přístupu k jejich kapacitám.

**I tento návrh krizového financování by znamenal navýšení rozpočtu na podporu velkých výzkumných infrastruktur nad rámec návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na VaVal na rok 2023 se střednědobým výhledem na léta 2024 a 2025 a dlouhodobým výhledem do roku 2029, který Rada schválila na 379. zasedání dne 25. května 2022 a vláda jej vzala na vědomí usnesením z 1. června 2022 č. 452.**

Finanční nákladnost financování velkých výzkumných infrastruktur včetně rozdílu oproti návrhu výdajů na VaVal, který schválila Rada, je uvedena v tabulce níže (tabulka č. 3, strana 12 předkládaného materiálu).

#### Finanční nákladnost variant financování velkých výzkumných infrastruktur

Rok / tis. Kč	2023	2024	2025	2026
Žádaná podpora	3 286 417	3 448 450	3 562 367	3 676 448
Scénář 85-70-50 %	2 451 483	2 556 678	2 645 723	2 733 769
<b>Scénář 75-60 %</b>	<b>1 995 952</b>	<b>2 077 831</b>	<b>2 156 255</b>	<b>2 230 882</b>
Návrh RVVI	1 720 000	1 892 000	1 986 600	n.a.
<b>vládní návrh zákona o SR ČR na r. 2023 schválený dne 26. 9. 2022*</b>	<b>1 720 000</b>	<b>1 720 000</b>	<b>1 720 000</b>	<b>n.a.</b>
Deficit 85-70-50 % vs návrh RVVI	-731 483	-664 678	-659 123	n.a.
<b>Deficit 75-60 % vs návrh RVVI</b>	<b>-275 952</b>	<b>-185 831</b>	<b>-169 655</b>	<b>n.a.</b>
Deficit 85-70-50 % vs vládní návrh zák. o SR ČR	-731 483	-836 678	-925 723	n.a.
<b>Deficit 75-60 % vs vládní návrh zák. o SR ČR</b>	<b>-275 952</b>	<b>-357 831</b>	<b>-436 255</b>	<b>n.a.</b>

*\*vládní návrh zákona o SR ČR na rok 2023 a střednědobý výhled na r. 2024 a 2025 schválený vládou ČR dne 26. 9. 2022 – s ohledem na výši střednědobých výhledů schválených vládou pro MŠMT na roky 2024 a 2025 je částka pro tyto roky uvedena pro účely tohoto porovnání ve stejné výši jako v roce 2023. Finální rozdělení na jednotlivé položky bude provedeno ve spolupráci s MŠMT v rámci přípravy návrhu výchozího návrhu rozpočtu na rok 2024 s výhledem na roky 2025 a 2026*

V této souvislosti je nezbytné zmínit, že dne 26. září 2022 schválila vláda ČR „Návrh zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2023 a návrh usnesení vlády České republiky k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2023 a k návrhu střednědobého výhledu státního rozpočtu České republiky na



**léta 2024 a 2025“. Ve střednědobém výhledu je v tomto návrhu ponížen rozpočet kapitoly MŠMT na VaVal o 2 021 800 816 Kč v roce 2024 a o 2 778 846 134 Kč v roce 2025 oproti návrhu, který schválila Rada na 379. zasedání a který vzala vláda na vědomí usnesením z 1. června 2022 č. 452 (tedy návrhu, ze kterého vychází výpočet ve výše uvedené tabulce).**

MŠMT navrhuje, aby při přípravě návrhu výdajů státního rozpočtu ČR pro rok 2023 a jeho střednědobého výhledu na léta 2024–2025 byla zabezpečena finanční alokace účelové podpory velkých výzkumných infrastruktur v hodnotách, jež odpovídají výše uvedenému rozpočtovému scénáři.

Pokud jde o tzv. ex-ante hodnocené velké výzkumné infrastruktury, tzn. nové návrhy projektů předložených do mezinárodní evaluace, MŠMT v materiálu uvádí, že tyto projekty prozatím z jeho účelové podpory financovány nebudou, a to s ohledem na nedostatek rozpočtových prostředků.

V materiálu je v kapitole 3.3 věnována pozornost **rovněž metodickému rámci hodnocení velkých výzkumných infrastruktur**. MŠMT uvádí, že metodika hodnocení velkých výzkumných infrastruktur používaná MŠMT v letech 2014, 2017 a 2021 vychází, resp., co do užívaných evaluačních kritérií, reflektuje metodický rámec ESFRI aplikovaný k hodnocení evropských výzkumných infrastruktur. Odpovídá příkladům mezinárodní dobré praxe a hodnoticí proces samotný je vysoce oceňovaný a respektovaný ze strany jeho účastníků, hodnotitelů i mezinárodních partnerů.

V materiálu je v kapitole 4. popsána také **problematika analýzy socioekonomických přínosů a dopadů velkých výzkumných infrastruktur**.

**V roce 2021 byla vypracována i analýza socioekonomických přínosů a dopadů velkých výzkumných infrastruktur.** Analýza byla připravena jako součást implementace projektu sdílených činností s názvem „Strategická inteligence pro výzkum a inovace (STRATIN+)“, a to Technologickým centrem AV ČR v úzké spolupráci s MŠMT i velkými výzkumnými infrastrukturami samotnými. Parametry pro vypracování analýzy odsouhlasila Rada, přičemž výstupy analytického šetření byly MŠMT předloženy Radě na jejím 375. zasedání, které proběhlo dne 28. ledna 2022.

**Během roku 2022 pracuje TC AVČR v rámci projektu sdílených činností STRATIN+ na robustnějším metodickém rámci pro provádění analýzy socioekonomických přínosů a dopadů velkých výzkumných infrastruktur.** Činnosti TC AVČR v této oblasti tedy budou i nadále pokračovat v souladu s harmonogramem věcného plnění a časové realizace projektu sdílených činností STRATIN+, který byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 19. dubna 2021 č. 386.

MŠMT uvádí, že jelikož neexistuje univerzální metodický rámec analýzy socioekonomických přínosů a dopadů výzkumných infrastruktur ani na evropské či globální úrovni, MŠMT jako věcně příslušný orgán státní správy ČR, coby předsednické země Rady EU v 2. pol. roku 2022, zahrnuje do textace závěrů Rady EU k výzkumným infrastrukturám mj. **opatření vypracovat na platformě ESFRI metodický rámec, který bude přejat delegacemi ESFRI k implementaci na národních úrovních.**

MŠMT dále v materiálu konstatuje, že coby gestor agendy velkých výzkumných infrastruktur a mezinárodní spolupráce ČR ve VaVal zastupující ČR v ESFRI, dlouhodobě přebírá příklady mezinárodní dobré praxe co do výkonu agendy velkých výzkumných infrastruktur. Jelikož dle MŠMT Rada obvykle přichází s vlastními návrhy,



jež mezinárodní dobrou praxi nezohledňují, **doporučuje MŠMT Radě, aby následovala příklady mezinárodní dobré praxe agendy výzkumných infrastruktur**, na nichž se konsensuálně usnesou členské státy EU a asociované státy (v souladu s jeho stanovami jsou usnesení ESFRI přijímána výlučně formou konsensu, nikoliv hlasováním).

## IV. Připomínky

### 1. Zásadní připomínka

V rámci hodnocení MŠMT i v rámci metodologické praxe hodnocení ESFRI od roku 2019 dochází k hodnocení výkonnostních indikátorů. Podobně ESFRI v současnosti pracuje na metodice monitorování socioekonomických dopadů „ESFRI Landmarks“ infrastruktur. Návrhy Rady ohledně posílení dalších dimenzí hodnocení kromě jádra hodnocení vědecké kvality jsou také v souladu s materiálem MŠMT, který hovoří o rozvoji hodnocení socioekonomických dopadů. Proto není doplnění a posílení dalších dimenzí hodnocení, které Rada dlouhodobě navrhuje, v principiálním nesouladu s metodologickým rámcem ESFRI, včetně podoby tohoto rámce, kterou MŠMT již implementuje.

Rada proto nemůže souhlasit s tvrzením uvedeným v materiálu, že její návrhy mezinárodní dobrou praxi nezohledňují. Rada nezpochybňuje hodnocení mezinárodních komisí a mezinárodní praxi, ale protože je zodpovědná za financování VVI ze státního rozpočtu, požaduje též hodnotit VVI z pohledu ekonomických a společenských dopadů na Českou republiku v souladu s požadavky rezortů. To není a ani nemůže být v rozporu s usnesením ESFRI. Je to v mnoha zemích EU také zcela obvyklá praxe. Mezinárodní hodnoticí komise i oponenti dostatečně podloženým způsobem nehodnotili, a ani prakticky zhodnotit nemohli, přínos jednotlivých projektů pro ČR. Proto by bylo vhodné, aby MŠMT příslušnou pasáž vypustilo nebo doplnilo explicitně o větu, že „Rada vyžaduje hodnocení ekonomických a společenských dopadů na ČR, zejména na českou ekonomiku a společnost jako celek.“

Vzhledem k tomu, že MŠMT má zástupce v řídicích radách několika European Research Infrastructure Consortium (ERIC) a také vzhledem k tomu, že jsou vždy zastoupeni čeští vědečtí představitelé v pěti Strategy Working Groups ESFRI, Rada předpokládá, že je možné hodnocení výkonnostních indikátorů sjednotit s rozvíjejícím se hodnotícím rámcem ESFRI.

### 2. Zásadní připomínka

Rada nepovažuje za správný navrhovaný postup, kdy rozpočet určený k financování VVI, je stanoven jako procento z požadované částky bez detailního rozboru ekonomické efektivity jednotlivých VVI a s uvažováním individuálních možností jejich dalšího kofinancování. VVI mají různorodý charakter, který ovlivňuje možnosti jejich financování z dalších zdrojů. K individuálnějšímu rozpočtovému posouzení jednotlivých VVI však nedošlo.

Návazně na připomínky 1 a 2 Rada žádá MŠMT doplnit do unesení vlády následující úkol: Vláda ukládá MŠMT předložit Radě v termínu do 15. 2. 2023 rozšířenou metodiku hodnocení VVI o socioekonomické dopady, nákladovou efektivitu a současně při



zpracování podkladů pro hodnocení využívat nově dostupné údaje z IS VaVal umožňující konzistentním způsobem monitorovat využití principu OPEN ACCESS.

### 3. Zásadní připomínka

V rámci hodnoticích procesů v roce 2017 a v roce 2021 programu Projekty velkých infrastruktur pro VaVal vyplnili příjemci účelové podpory projektů (LM) do hodnoticích formulářů plánované hodnoty sledovaných KPIs („Key Performance Indicators“). Jelikož nepochybně dochází v průběhu řešení projektů u příslibených KPIs uvedených v hodnoticích formulářích („Evaluation Methodology\_Evaluation form“, „Assessment Questionnaire Template\_2021“) k vyhodnocení těchto údajů na straně poskytovatele podpory, a dochází tedy k jejich porovnání se skutečně dosaženými hodnotami v jednotlivých letech u všech výzkumných infrastruktur v Průběžných či Závěrečných zprávách o realizaci projektů velkých výzkumných infrastruktur, Rada žádá o dodání do 31. 12. 2022 přehledu skutečně dosažených klíčových ukazatelů výkonnosti za jednotlivé projekty velkých výzkumných infrastruktur v jednotlivých letech řešení od roku 2016 do roku 2020, a o jejich porovnání s plánovanými a příslibenými hodnotami v hodnoticích formulářích.

### 4. Zásadní připomínka

Ex-ante hodnocené VVI nebyly zahrnuty do analýzy socioekonomických přínosů dopadů velkých výzkumných infrastruktur, které provádělo Technologické centrum AV ČR společně s MŠMT na žádost RVVI. Rada se k provedené Analýze socioekonomických dopadů vyjádřila negativně na svém 377. zasedání, viz bod A6: "analýza nesplňuje zadání".

Rada žádala MŠMT o vyhodnocení velkých výzkumných infrastruktur ve vazbě na socioekonomické přínosy, včetně dopadu na jednotlivá odvětví a rozsahu spolupráce s průmyslem. Předložená analýza ale hodnotila řadu dalších aspektů činnosti velkých výzkumných infrastruktur (výzkumné, vzdělávací, společenské atd.), přitom socioekonomickým přínosům byla věnována menší pozornost a dopady na jednotlivá odvětví chyběly.

Rada žádá MŠMT o zvážení financování nových VVI pouze v investiční části ze zdrojů OP JAK tak, aby nebyl finanční dopad do zdrojů státního rozpočtu ČR. Rada dále navrhuje doplnit do materiálu odkaz na stanovisko Rady schválené na 377. zasedání dne 25. 3. 2022 a jeho první bod, a to k analýze socioekonomických přínosů a dopadů velkých výzkumných infrastruktur na str. 8 kap. 4.

### 5. Zásadní připomínka

MŠMT v závěru materiálu uvádí, že Rada bude při přípravě návrhů výdajů státního rozpočtu ČR na VaVal v nadcházejících letech 2024–2026 vždy alokovat na podporu velkých výzkumných infrastruktur alespoň zdroje odpovídající výším uvedeným v tomto materiálu. Za předpokladu pozitivního vývoje veřejných financí ČR mohou být tyto prostředky i dále navýšeny.

Vzhledem k tomu, že v uvedené tabulce je uvedeno více scénářů, Rada požaduje upřesnit, o který scénář se jedná.





## 6. Zásadní připomínka

MŠMT uvádí, že **rozpočtový rámec financování velkých výzkumných infrastruktur je ze strany Rady v uplynulých letech nekoncepčně fixován na úrovni 1 720 mil. Kč ročně** (už i tak se jednalo o redukovanou výši podpory), **aniž by Rada reflektovala alespoň meziroční inflaci.**

Nezakládá se na pravdě, že Rada neprojednala návrh výdajů SR ČR na VaVal pro rok 2023, jeho střednědobého výhledu na léta 2024-2025 a poté vložila rozpočtové alokace, které s MŠMT neprojednala. Rada projednávala všechny návrhy výdajů SR na jednáních Rady, kterých se účastní zástupce MŠMT jako trvalý host a návrh prošel mezirezortním připomínkovým řízením bez připomínek MŠMT k této věci.

Rada upozorňuje na to, že financování velkých výzkumných infrastruktur do roku 2022 bylo schváleno usnesením vlády ze dne 12. prosince 2018 č. 836. Účelová podpora velkým výzkumným infrastrukturám schváleným vládou ČR byla ze strany MŠMT poskytována v souladu s výdajovými rámci stanovenými usnesením vlády ČR ze dne 16. května 2018 č. 309 o návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2019 se střednědobým výhledem na léta 2020 a 2021 a dlouhodobým výhledem do roku 2025. Celková výše poskytované účelové podpory MŠMT činila v letech 2020, 2021 a 2022 vždy 1 890 mil. Kč ročně. Stanovení celkové výše bylo předmětem průběžných jednání mezi MŠMT a Radou.

V souladu s výstupy těchto jednání měl být rozdíl mezi schválenými výdajovými rámci účelové podpory velkých výzkumných infrastruktur (1 720 mil. Kč) a uvedenou souhrnnou výší účelové podpory (1 890 mil. Kč) každoročně uhrazen MŠMT za využití profilujících nároků z nespotřebovaných výdajů, které si MŠMT za tímto účelem vyčlenilo. Návrh Rady vzala vláda na vědomí svým usnesením ze dne 1. června 2022 č. 452. MŠMT neuplatnilo v mezirezortním připomínkovém řízení žádnou připomínku související s financováním velkých výzkumných infrastruktur. Pro úplnost se uvádí, že všech zasedání Rady k návrhu výdajů SR VaVal se účastnil zástupce MŠMT.

Rada žádá o vypuštění zmíněného textu, protože neodpovídá skutečnému stavu projednávání rozpočtového rámce velkých výzkumných infrastruktur tak, jak byl ze strany Rady projednán.

## 7. Zásadní připomínka

Navržená varianta financování ve „**scénáři 75-60 %**“ předpokládá pro rok 2024 výdaje ve výši 2 077 831 tis. Kč, pro rok 2025 výdaje ve výši 2 156 255 tis. Kč a pro rok 2026 výdaje ve výši 2 230 882 tis. Kč. V materiálu je v tabulce č. 3, strana 12 předkládaného materiálu, bilancován návrh na financování velkých výzkumných infrastruktur ve vztahu k návrhu výdajů Rady, který vláda vzala na vědomí svým usnesením ze dne 1. června 2022 č. 452. 26. září 2022 **schválila vláda ČR „Návrh zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2023 a návrh usnesení vlády České republiky k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2023 a k návrhu střednědobého výhledu státního rozpočtu České republiky na léta 2024 a 2025.** Finální výše střednědobého výhledu výdajů na výzkum, vývoj a inovace se v tomto návrhu liší od návrhu Rady. Rada předpokládá, že jak vyplývá z jednání s MŠMT, zajistí si MŠMT na financování velkých výzkumných infrastruktur na rok 2023 prostředky nad rámec navrženého rozpočtu ve výši návrhu Rady (1 720 mil. Kč) ze



svých nároků z nespotřebovaných výdajů. S ohledem na aktuální rozpočtovou situaci ve státním rozpočtu nebudou navržené požadavky financování ve variantě „scénář 75-60 %“ finančně kryty (bilance viz tabulka „Finanční nákladnost variant financování velkých výzkumných infrastruktur“ uvedená v tomto stanovisku.

Rada proto důrazně doporučuje zvážit úpravu navrhovaných alokací velkých výzkumných infrastruktur v letech 2023 - 2026, v souladu s vládou schváleným návrhem státního rozpočtu na rok 2023 a schválenými střednědobými výhledy na roky 2024 a 2025, tak aby nebylo ohroženo financování ostatních položek, za které MŠMT odpovídá (zejm. financování vysokých škol a činností ústředního orgánu státní správy pro vědu a výzkum).

## 8. Zásadní připomínka

V textu návrhu usnesení vlády je v bodě II. 2. uvedeno: *„vláda ukládá ministryni pro vědu, výzkum a inovace a předsedkyni Rady pro výzkum, vývoj a inovace zohledňovat schválenou výši účelové podpory velkých výzkumných infrastruktur během sestavování návrhů výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, vývoj a inovace pro věcně příslušná léta“*

Rada si je vědoma významu a kvality velkých výzkumných infrastruktur v systému veřejné podpory VaVal, ale požaduje vypuštění tohoto úkolu, neboť v souladu s platnou legislativou není možné ministryni pro vědu, výzkum a inovace, potažmo předsedkyni Rady, takto zavázat. Podle § 5a odst. 1 zák. č. 130/2002 Sb., *„celkovou výši výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol stanoví vláda na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace.“* Rada jakožto poradní orgán vlády připravuje návrh výdajů na VaVal, tak jak jí ukládá zákon č. 130/2002 Sb., přičemž sestavování návrhu výdajů na VaVal je komplexní proces, při němž je nutné zohlednit nejen podporu VVI, ale i podporu dalším klíčovým oblastem VaVal tak, aby docházelo k žádoucímu rozvoji celého systému VaVal. Dále jedním z cílů NP VaVal 2021+ je zajistit nastavení adekvátního poměru výše institucionální a účelové složky financování s cílem stabilizovat a zefektivnit výzkumné prostředí. Přijetí závazku vyplývajícího z úkolu v bodě II. 2 návrhu usnesení by tak mohlo dojít k narušení nastavení tohoto poměru v budoucnu.

## 9. Zásadní připomínka

V textu návrhu usnesení vlády je v bodě II. 3 uvedeno: *„vláda ukládá ministryni pro vědu, výzkum a inovace a předsedkyni Rady pro výzkum, vývoj a inovace následovat při činnostech vykonávaných Radou pro výzkum, vývoj a inovace ve vztahu k agendě velkých výzkumných infrastruktur příklady mezinárodní dobré praxe Evropského strategického fóra pro výzkumné infrastruktury a politické orientace Závěrů Rady EU, kterých je ČR spolutvůrcem;“*

Rada požaduje vypuštění tohoto úkolu. Rada jakožto poradní orgán vlády je sestaven z předních odborníků a následování relevantních příkladů dobré praxe je standardní činností Rady, viz i diskuse v připomínce č. 1. Nicméně Rada navrhuje pro zvýšení informovanosti členů Rady, aby ji MŠMT kontinuálně informovalo o aktuálním vývoji mezinárodní metodologické praxe, které jsou bodě II. 3 návrhu usnesení předloženého MŠMT zmiňovány.



## 10. Zásadní připomínka

*Jak se uvádí v dokumentu MŠMT ČR „Nové návrhy projektů velkých výzkumných infrastruktur měly zaplnit mezery v krajině velkých výzkumných infrastruktur ČR (tzn., dosud chybějící výzkumné kapacity a související služby poskytované v režimu otevřeného přístupu), identifikované tzv. sektorovými platformami (tzn., meziresortními pracovními skupinami), jejichž činnost MŠMT organizovalo v letech 2019–2020 s cílem doplnit politiku velkých výzkumných infrastruktur o tzv. top-down přístup a umožnit tak relevantním resortům reflektovat jejich priority, resp. potřeby do agendy velkých výzkumných infrastruktur.“*

Rada žádá, aby MŠMT uvedlo systémový důvod, proč je výrazně vyšší průměrné hodnocení „starých VVI“ než „nových VVI“. Posun v hodnocení je statisticky významný (průměrné hodnocení se liší o jeden stupeň na 5 stupňové škále) a zaslalo tyto důvody Radě v termínu do 10. 10. 2022.

## 11. Zásadní připomínka

Jak vyplývá z předloženého dokumentu, nové VVI jsou vyřazeny z možnosti být financovány z prostředků OP JAK. Navrhovaným postupem by docházelo k dlouhodobé konzervaci struktury a financování velkých výzkumných infrastruktur založených před mnoha lety a mapa by nemohla zaznamenat žádnou rozvojovou oblast po dobu cca 15 let. To je při současném dynamickém rozvoji potřeb společnosti způsobených novými technologiemi, pandemií, válečným stavem na Ukrajině, potřebou energetické bezpečnosti atd. neakceptovatelné. Rada bude připravovat aktualizaci Národních Priorit Orientovaného Výzkumu. Umožnění vstupu nových VVI do financování OP JAK zlepší budoucí portfolio výzkumných infrastruktur a tím zlepší možnost při reflexi národních priorit výzkumu, vývoje a inovací v budoucích úpravách struktury Cestovní mapy VVI.

Rada žádá MŠMT o zvážení financování nových VVI pouze v investiční části ze zdrojů OP JAK tak, aby nebyl finanční dopad do státního rozpočtu ČR.

## 12. Připomínka

V souvislosti s financováním velkých výzkumných infrastruktur Rada žádá o sdělení plánované alokace v rámci Operačního programu Jan Amos Komenský, a to v členění na národní zdroje a příspěvek EU. Rada také žádá o informaci, zda a jakým způsobem jsou zapojovány další finanční zdroje k financování rozvoje a chodu velkých výzkumných infrastruktur, např. institucionální podpora na platby členských poplatků do ERIC, grantové výzvy uvnitř ERIC atd.

Rada žádá o zaslání přehledu zdrojů pro tyto výzkumné celky ve struktuře: národní účelová podpora, národní institucionální podpora, evropské zdroje a další zdroje financování včetně jejich výše a bližší specifikace.





## V. Závěr

Rada

1. žádá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, aby zohlednilo a zapracovalo připomínky k materiálu Návrhy velkých výzkumných infrastruktur ke schválení poskytování účelové podpory v letech 2023-2026 včetně úprav navrženého usnesení a upravený materiál předložilo na jednání předsednictva Rady pro výzkum, vývoj a inovace do 10. 10. 2022
2. doporučuje, aby po vypořádání připomínek Rady s předsednictvem Rady pro výzkum, vývoj a inovace a zapracování změn dle předchozího bodu předložilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy materiál na jednání vlády.

V Praze dne 27. září 2022